

NOVA ODKRITJA V ZBIRKI MOJSTRA FOTOGRAFSKE UMETNOSTI DRAGIŠE MODRINJAKA

Zgodovina

Raziskovalna naloga

Avtorja: Oskar Kaljun, Charlie Križanc Stojnšek

Mentor: dr. Andrej Šafhalter

Makole, 2020

ZAHVALA

Iskrena hvala mentorju Andreju Šafhalterju za nasvete, predloge, podporo, strokovno pomoč in ves namenjen čas. Hvala tudi učiteljici Andreji Obrul, ki je najino nalogo lektorirala, in učiteljici Nataši Kosajnič, ki je prevedla povzetek naloge. Posebna zahvala gre gospodu Mateju Modrinjaku, ki nama je večkrat omogočil vpogled v zbirko steklenih negativov v Fotografskem muzeju Modrinjak.

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	5
ABSTRACT	5
1 UVOD	6
2 TEORETIČNI DEL.....	6
2.1 Fotografi	6
2.1.1 Dragiša Modrinjak	6
2.1.2 Janez Puhar.....	7
2.2 Fotografija nekoč.....	8
2.3 Fotografija na suhe plošče (Dry plate)	8
2.4 Preteklost mariborske fotografije	8
2.5 Fotografski muzej Dragiše Modrinjaka.....	9
2.6 Foto klub Maribor.....	10
3 RAZISKOVALNI DEL	10
3.1 Raziskovalna vprašanja.....	10
3.2 Raziskovalne hipoteze	10
3.3 Raziskovalna metoda.....	10
3.4 Namen raziskave	10
3.5 Zbiranje podatkov.....	10
3.6 Potek raziskave (časovnica).....	11
3.7 Popis zbirke.....	12
3.7 Intervju z Matejem Modrinjakom	19
4 RAZPRAVA.....	19
5 ZAKLJUČEK	19
6 LITERATURA	20

KAZALO SLIK

Slika 1: Dragiša Modrinjak	6
Slika 2: Janez Puhar	7
Slika 3: Stopnje Puharjevega postopka (risba Zoran Smiljanič).....	7
Slika 4: Camera obscura	8
Slika 5: Prva fotografija Maribora, Glavni trg s kužnim znamenjem	9
Slika 6: Popis zbirke, Fotografski muzej Modrinjak, Maribor	12
Slika 7: Stekleni negativ v zaščitnem ovitku, Fotografski muzej Modrinjak, Maribor	12
Slika 8: Delež fotografij glede na vrsto	13
Slika 9: Portret moškega.....	14
Slika 10: Portret ženske	14
Slika 11: Skupinska fotografija.....	15
Slika 12: Portret vojaka.....	15
Slika 13: Družinska fotografija	16
Slika 14: Fotografija dveh oseb.....	16
Slika 15: Dogodek, pogreb.....	17
Slika 16: Kraj Makole	17
Slika 17: Kmet	18
Slika 18: Tiskarski stroj podjetja »Zittauer Maschinenfabrik«	18

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število fotografij glede na vrsto.....	13
--	----

POVZETEK

Znan slovenski fotograf Dragiša Modrinjak je večino svoje poklicne poti delal za časnik Večer. Bil je večkrat nagrajen fotograf in velik zbiralec fotografske opreme in fotografij od poznega 19. stoletja dalje. Po več kot tridesetih letih zbiranja je zapustil veliko bogastvo tehnične in kulturne dediščine. Po njegovi smrti leta 2011 so zbirko prevzeli njegovi otroci in del le-te razstavili na ogled v Fotografskem muzeju Modrinjak, kjer je predstavljen razvoj fotografske opreme in tehnologij. Del zbirke predstavlja tudi množica fotografskih negativov na steklu, katerih domnevni avtor je Jože Koren. Dostop do zbirke nama je omogočil sin Dragiše Modrinjaka, Matej Modrinjak.

V raziskovalni nalogi sva predstavila zbirko Dragiše Modrinjaka, bolj podrobno pa njen del, ki jo predstavljajo stekleni negativni, o katerih pred raziskavo ni bilo znanih veliko podatkov. Steklena negativna sva preštela, popisala in fotografirala ter jih s pomočjo računalnika spremenila v pozitivne.

Ker se v letu 2020 pripravlja razstava tega dela fotografske zbirke Dragiše Modrinjaka v Fotografskem muzeju Maribor, sva želela z najino raziskavo pomen zbirke obogatiti in narediti zanimivejšo.

Ključne besede: Dragiša Modrinjak, stekleni negativni, fotografija.

ABSTRACT

Famous Slovenian photographer Dragiša Modrinjak spent most of his career working for the newspaper Večer. He was an award-winning photographer and a major collector of photographic equipment and photographs since the late 19th century. After more than thirty years of collecting, he left behind a wealth of technical and cultural heritage. After his death in 2011, his children took over the collection and put it on display at the Modrinjak Photo Museum, where the development of photographic equipment and technologies is presented. Part of the collection is a set of photographic negatives on glass, allegedly authored by Jože Koren. Dragiša Modrinjak's son Matej Modrinjak enabled the access to the collection for us.

In the research paper, we presented Dragiša Modrinjak's collection, and in more detail part of the negatives on glass collection. Little information was known before the survey. We counted, listed and photographed the glass plate negatives and turned them into positives using a computer.

The exhibition of this part of the photographic collection of Dragiša Modrinjak is being prepared at the Photography Museum Maribor in 2020. With our research paper we wanted to enrich the meaning of the collection and make it more interesting.

Keywords: Dragiša Modrinjak, glass plate negatives, photography.

1 UVOD

Fotografiranje obstaja že dolgo, od prve kamere in njenega dolgega postopka razvijanja smo do danes prišli zelo daleč. V današnjem času lahko posnamemo fotografijo s kratkim pritiskom na gumb brez posebnega znanja. Z uporabo solidnih fotografskih kamer v mobilnih telefonih je fotografiranje sedaj tudi dosti bolj dostopno in ga ljudje obravnavajo kot nekaj samoumevnega. Veliko ljudi sploh ne pozna starih zahtevnih postopkov fotografiranja.

Namen raziskovalne nalog je bil raziskati neraziskan del zbirke znanega mariborskega fotografa Dragiše Modrinjaka ter razširiti znanje o starih načinih fotografiranja in fotografiji sami, kot tehniški zapuščini z umetniško vrednostjo.

Za raziskovalno nalogo sva se odločila, ker naju zanima fotografija. Ko sva slišala, da je v bližini Fotografski muzej Modrinjak z veliko fotografske opreme, naju je po pogovoru s sinom Dragiše Modrinjaka pritegnilo dejstvo, da je en del zbirke še neraziskan. Želela sva ga pregledati in o njem izvedeti kaj več. Ker se tudi v šoli občasno ukvarjamo s starimi načini fotografiranja, so naju postopki, s katerimi so bile fotografije narejene, še bolj pritegnili.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Fotografi

2.1.1 Dragiša Modrinjak

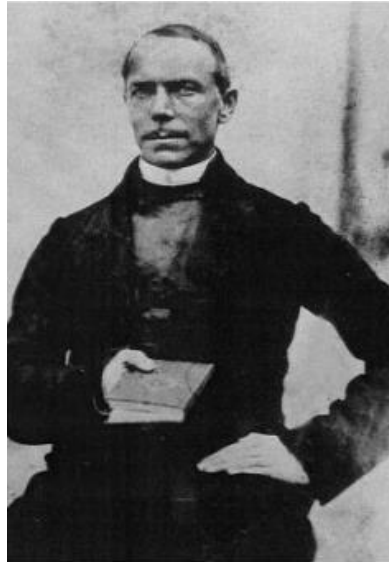
Rojen je bil 8. oktobra 1935 v Velikem Gradištu v Srbiji, kjer se je njegova fotografska pot začela. Pri štirih letih se je z družino preselil v očetov rojstni kraj Ptuj. Ker ga je fotografiranje zelo pritegnilo, se je že leta 1939 učil fotografijo pri mojstru Lanu Gerholcu. Fotografsko šolo in izpit je opravil v Ljubljani, kasneje zaključil gimnazijo v Mariboru. Leta 1955 je prejel svojo prvo nagrado na natečaju za turistično fotografijo mesta Ptuj. Pri 23 letih se je zaposlil pri ČPG Večer, kjer je ostal do upokojitve. Leta 1967 je dobil naziv kandidat za mojstra fotografije, ki ga leta 1975 pridobi od Foto zveze Jugoslavije. Postal je tudi predsednik Foto-kino kluba Maribor in pridobil mednarodni naziv umetnik FIAP. Predčasno se je upokojil ter postal aktiven reporter pri mariborskem dopisništvu Dela. Leta 2000 je postal zaslužni član Fotokluba Maribor. Umrli je 22. oktobra 2011 v Mariboru (Modrinjak, 2013).

Slika 1: Dragiša Modrinjak. (RTV SLO, A. J., 2011)

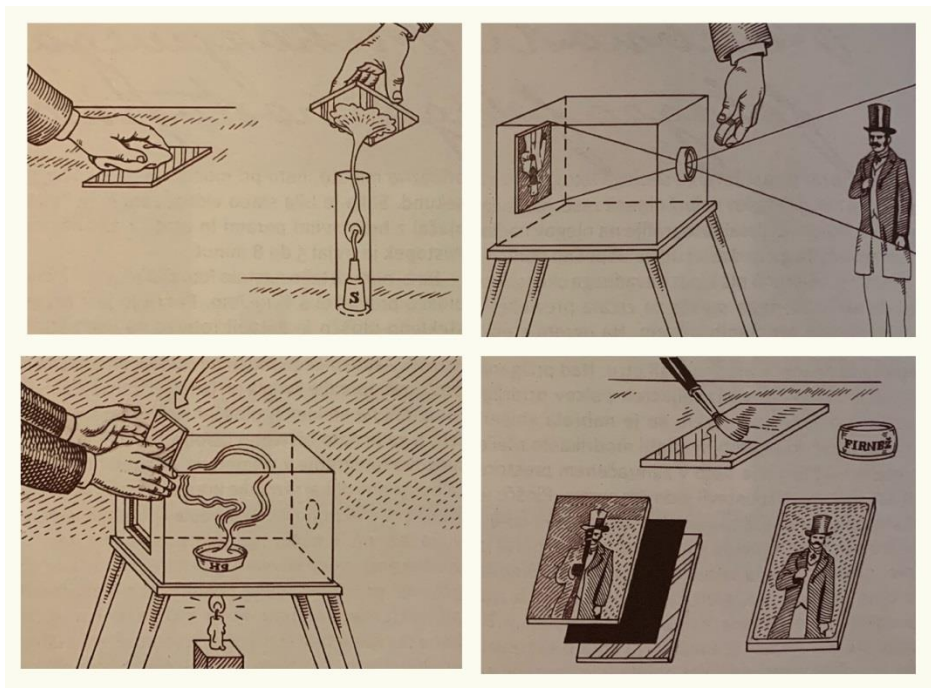
2.1.2 Janez Puhar

Janez Puhar, kot eden ključnih mož razvoja fotografije na Slovenskem, se je rodil 26. avgusta 1814 v Kranju. Kdaj se je začel ukvarjati s fotografijo, ni točno znano. Med službovanjem v Metliki je iznašel svoj postopek izdelave fotografij. Namesto kovine je uporabil steklo in vzporedno temu prilagodil tudi kemikalije. Odkril je izjemno prednost stekla. Prvo poročilo o njegovem dosežku zasledimo 10. maja 1841 v Carnioli. Deset let kasneje je sodeloval na industrijski razstavi v Londonu, kjer je prejel bronasto kolajno. Za svoje dosežke je prejel tudi diplomo v Parizu leta 1852. Umrli je 7. avgusta 1864 v Kranju (Janez Puhar, izumitelj fotografije na steklo, b. d.).

Slika 2: Janez Puhar. (Foto Društvo Janez Puhar Kranj. b. d.)

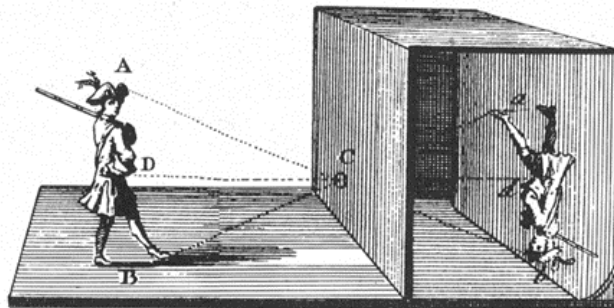
Značilnosti Puharjevega postopka sta bili prevlečeno steklo s tanko plastjo žvepleni izparin in »suh« fotografski proces. Uporabljal je pare in ne kopeli. Puharjeve fotografije so bile hkrati pozitiv in negativ, odvisno od kota vpadne svetlobe ali temnega ozadja (Globočnik, 2016).

Slika 3: Stopnje Puharjevega postopka (risba Zoran Smiljanič). (Globočnik, 2016)

2.2 Fotografija nekoč

Leta 1500 je Leonardo da Vinci odkril kamero, ki je imela majhno odprtino. Poimenovali so jo »camera obscura«. Camera obscura je projekcijska naprava, škatla, ki ne prepušča svetlobe, ampak ima na eni izmed stranic odprtino oziroma luknjico. Ta postopek je poznal že Aristotel, natančneje pa ga je opisal Alhazen v 10. st. Camera obscura so v času renesanse in še pozneje uporabljali kot projekcijski pripomoček pri slikanju in risanju, bila pa jim je tudi v pomoč pri preverjanju perspektive. Odprtina je bila sčasoma nadomeščena z lečo. Tja, kamor se je slika projicirala, pa se je postavila plošča, premazana s snovjo, ki je občutljiva na svetlobo. Po odkritju te snovi v 18. st. so začeli uporabljati škatlasto kamero, s katero so snemali na steklene plošče, ki so morale biti prekrte s svetlobno občutljivo snovjo (»Fotografija«, 2019).

Slika 4: Camera obscura. (VIVA Leonardo da Vinci 2019, 2019)

2.3 Fotografija na suhe plošče (Dry plate)

Poznan je tudi kot želatinasti postopek fotografiranja. Postopek je izumil dr. Richard L. Maddox leta 1871. Postopek, ki so ga izvajali na steklenih ploščah, je v enem letu postal tako popularen, da so odprli tovarno, kjer so izdelovali tovrstne plošče. Ker so večino dela opravili v tovarni, so s tem fotografom zelo olajšali delo. Te emulzije so zelo občutljive na svetlobo in dotik. Nato je leta 1873 Jason Taruc odkril način utrjevanja le-te. Suhe plošče so lahko uporabljali dalj časa kot plošče pri mokrem načinu, fotografi pa so lahko bili tudi bolj mobilni (»Dry plate«, 2020).

S to tehniko so bile posnete tudi fotografije, ki sva jih opisala v raziskovalnem delu.

2.4 Preteklost mariborske fotografije

Najstarejša ohranjena slika Maribora, ki jo je posnel M. Topolanski, je bila fotografirana že leta 1849. Ta ovalna slika Glavnega trga je na papirju. Predvidevajo, da je bila izvirna slika izdelana v tehniki dagerotopije na posrebreni kovinski plošči in so jo potem prenesli na papir (Ferlež, Modrinjak, Lešnik, 2003).

Slika 5: Prva fotografija Maribora, Glavni trg s kužnim znamenjem (Pokrajinski muzej Maribor, b. d.)

V knjigi *Mariborski fotografi 1849–1941* je navedenih veliko prvih mariborskih fotografov, kot so npr. Primož Škof, Hinko Krapek, Barbara Manco ... Obdobje aktivnosti posameznega fotografa je bilo različno dolgo, zato število del od posameznika do posameznika zelo niha. Veliko fotografov je po razpadu Avstro-Ogarske odšlo iz Maribora, za njimi pa so ostale le fotografije mesta Maribor. Od nekaterih fotografov v arhivu ni niti ene fotografije (Ferlež, Modrinjak, Lešnik, 2003).

V času po drugi svetovni vojni je bila fotografija zelo raznolika. To pa zato, ker so se nekateri Mariborčani s tem ukvarjali poklicno, na drugi strani pa nepoklicno, torej v prostem času. Večina poklicnih fotografov je imela svoje ateljeje v mestu. Tem se je skozi čas spreminjala podoba zaradi različnih dejavnikov. Prvi ateljeji so bili večinoma prostostoječi ali pa klasični prizidki s stekleno steno ali streho. Tisti najlepši so bili na dvoriščih starih hiš v mestnem jedru Maribora. Nato so se ateljeji premaknili v prostore, posebej namenjene fotografiji. Vedno pa je bil atelje fotografov glavni, ne pa tudi edini prostor za fotografiranje. Najprej so se fotografirali samo bolj premožni, potem ko je nastalo več ateljejev, pa je fotografija postala nekaj običajnega. Začela se je tudi izdelava fotografij za nagrobnike. S kamero so tudi pričeli beležiti dogajanje v mariborskem gledališču. Kot tudi danes je bil pomemben del zaslužka fotografiranje za osebne izkaznice (Ferlež, Modrinjak, Lešnik, 2003).

Amaterske fotografe lahko delimo na dve skupini, na tiste, ki imajo veliko strokovnega znanja in je za njih fotografiranje hobi, in tiste, ki niso imeli veliko znanja in so za razliko od poklicnih imeli preproste kamere, ki pa jih je bilo sila lahko uporabljati. Fotografirali so večinoma v domačem okolju. V času med obema vojnama je bilo popularno tudi "brzoslikanje". To je fotografiranje mimoidočih na ulicah (Ferlež, Modrinjak, Lešnik, 2003).

2.5 Fotografski muzej Dragiša Modrinjaka

V kulturnem centru GT22 v Mariboru se nahaja Fotografski muzej Modrinjak, kjer so shranjene fotografije in pripomočki pokojnega Dragiša Modrinjaka. Zanj skrbi njegov sin Matej. V kulturnem centru, kjer se nahaja muzej, imajo tudi intimni oder, ki je namenjen raziskavi, produkciji, projektom usposabljanja, različnim predstavam, festivalom itd. Imajo avlo GT22, ki služi kot prostor za vizualne umetnosti in svobodno umetniško galerijo. V sklopu centra obstaja še kino, ambasada Svetlane Makarovič in veliko drugih zanimivih sklopov (O nas : About us, b. d.).

2.6 Foto klub Maribor

Ustanovljen je bil marca 1936, njegov prvi predsednik je bil dr. Jože Goričar. Med okupacijo je prenehal delovati. Svoj čas je bil predsednik kluba tudi Dragiša Modrinjak. Klub ima tri glavne smernice delovanja:

- klubska dejavnost – razgovori o fotografijah, delavnice ipd.,
- delovanje in vodenje Fotogalerije stolp,
- aktivnosti v ateljeju, kjer se prirejajo seminarji o fotografiji in klubu (Fotoklub Maribor, 2020).

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 Raziskovalna vprašanja

- A Ali obstaja neraziskan del zbirke Dragiše Modrinjaka?
- B Kdo je posnel fotografije na steklenih ploščah v zbirki Dragiše Modrinjaka?
- C Kakšne vrste fotografij se nahajajo na steklenih ploščah?

3.2 Raziskovalne hipoteze

- A V zbirki Dragiše Modrinjaka obstaja gradivo, ki še ni bilo raziskano.
- B Fotografije je posnel Jože Koren.
- C Večina fotografij so portreti.

3.3 Raziskovalna metoda

Raziskava je kvalitativna metoda, saj so zbrani podatki večinoma besede ali multimedijske vsebine (fotografije, dokumenti, intervju).

3.4 Namen raziskave

Namena raziskave sta bila:

- raziskati steklene negative v zbirki Dragiše Modrinjaka,
- pridobiti čim več dejstev o Jožetu Korenu.

3.5 Zbiranje podatkov

Podatki so bili zbrani z:

- branjem literature,
- intervjuji,
- natančnim ogledom zbirke Dragiše Modrinjaka.

3.6 Potek raziskave (časovnica)

Prvi obisk muzeja (november)

Prvi obisk fotografskega muzeja sva izvedela za neraziskan del zbirke, v katerem so shranjeni stekleni negativni. Nato sva nekaj izbranih negativov fotografirala s telefonom in jih v programu Snapseed spremenila v pozitivne.

Iskanje podatkov o Jožetu Korenu

V zbirki se ob steklenih negativih pojavlja ime Jože Koren. Sin Dragiše Modrinjaka, Matej Modrinjak, meni, da je avtor fotografij Jože Koren. Po tem pridobljenem podatku sva pričela z iskanjem informacij o domnevnem fotografu Jožetu Korenu. Fotografije so bile posnete okoli leta 1930. Najprej sva s pomočjo interneta iskala ime Jože Koren, ki bi lahko bilo povezano z omenjenim domnevnim fotografom. Našla sva novinarka Jožeta Korena, ki je bil časnikar in publicist ter je deloval na področju Murske Sobotne in Trsta. Bil je urednik Primorskih novic. Ko sva brskala po spletu, sva prišla do imena Aleksander Koren, ki je bil v preteklosti tudi urednik Primorskih novic. Kontaktirala sva glavnega urednika Primorskih novic, ki nama je podal informacijo, da je g. Aleksander sin Jožeta Korena. Od omenjenega sva dobila tudi elektronski naslov g. Aleksandra, s katerim sva se povezala po elektronski pošti. Vprašala sva ga, če mu je znana kakšna povezava med njegovim očetom, Jožetom Korenom, in Dragišo Modrinjakom. Odgovoril nama je, da mu njegov oče, kljub ogromnemu številu ljudi, ki jih je poznal, ni nikoli omenjal imena Dragiša Modrinjak.

Nato sva ime Jože Koren iskala tudi v spletnem urejevalniku za izdelavo družinskih dreves Geni.com. Ob zapisu imena Jože Koren sva pridobila 13 zadetkov. Glede na čas, v katerem je fotografiral, so v ožjem izboru ostali trije Jožeti Koreni. Ker brezplačna verzija tega spletnega programa ne omogoča vpogleda v podrobnejše informacije, sva ta vir označila kot nerelevanten.

Glede na zgoraj zapisane informacije ne moreva z gotovostjo trditi, kdo je bil avtor fotografij, zato sva drugo hipotezo zavrgla.

Drugi obisk muzeja (januar)

Na drugem obisku fotografskega muzeja sva preštela steklene negative. Po podatku g. Mateja naj bi bilo v tem delu zbirke okoli 400 negativov. Midva sva jih preštela 950. Fotografirala sva še nekaj negativov, ki so bili ob prvem obisku slabo fotografirani.

Tretji obisk muzeja (februar)

Na tretjem obisku sva popisala steklene negative. Preštela sva, kolikšen del zbirke predstavljajo portreti (moški/ženske), skupinske fotografije, različni kraji, vojaki, družinske fotografije, zgradbe in predmeti, razni dogodki (pogrebi, rojstni dnevi, obhajil, birme, ...) ter pokrajine. Nato sva izvedla še kratek intervju s sinom Dragišo Modrinjaka, g. Matejem Modrinjakom.

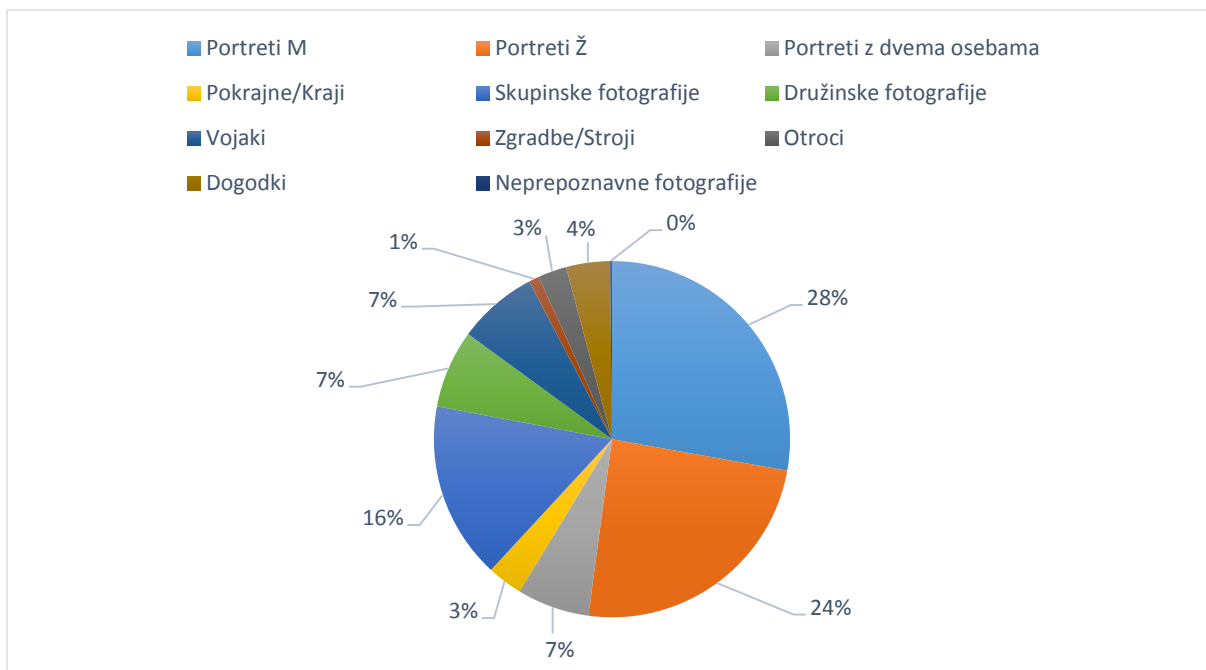
Slika 6: Popis zbirke, Fotografski muzej Modrinjak, Maribor. (Šafhalter, 2020)

3.7 Popis zbirke

Zbirka fotografij (negativov) na steklenih ploščah se je nahajala v štirih zabojih. Vsaka fotografija je bila v prozornem ovitku iz umetne snovi. Večina steklenih plošč je bila podjetja Agfa. Naredila sva tabelo, v katero sva vpisovala število različnih skupin fotografij. Fotografije sva pregledovala nad svetlobnim telesom. Nekatere fotografije, ki so bile manj razpoznavne, sva spremenila v pozitive.

Slika 7: Stekleni negativ v zaščitnem ovitku, Fotografski muzej Modrinjak, Maribor. (Koren, J., b. d.)

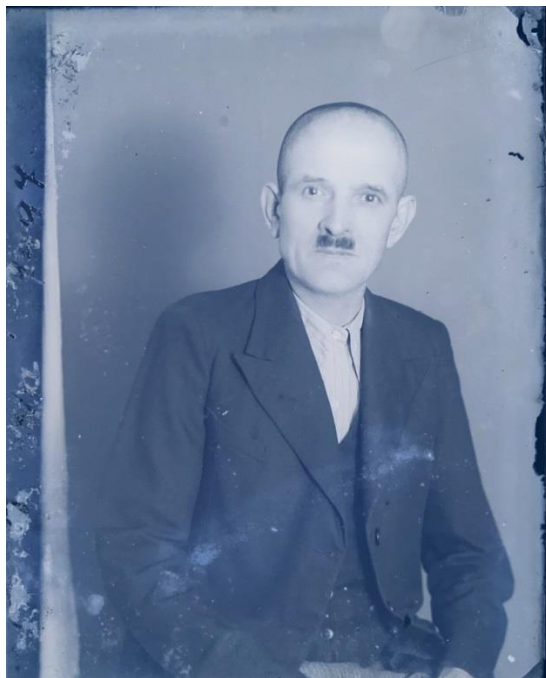

Slika 8: Delež fotografij glede na vrsto.

Tabela 1: Število fotografij glede na vrsto.

KAJ JE NA FOTOGRAFIJAH	ŠTEVILO FOTOGRAFIJ
Portreti (moški)	322
Portreti (ženske)	281
Portret z dvema osebama	76
Pokrajine/kraji	37
Skupinske fotografije	186
Družinske fotografije	82
Vojaki	84
Zgradbe in stroji	11
Otroci	30
Dogodki	46
Neprepoznavne fotografije	2

Na vseh 950 steklenih negativih je 1157 fotografij, saj so nekatere preslikane, tako da so na enem steklenem negativu bile tudi do štiri fotografije. Največ je bilo portretov, na katerih so moški, teh je 322, kar predstavlja 27,38 % vseh fotografij.

Slika 9: Portret moškega. (Koren, J., b. d.)

Naslednjo kategorija predstavljajo ženski portreti, ki jih je 281 oziroma 24,29 %.

Slika 10: Portret ženske. (Koren, J., b. d.)

Skupinskih fotografij je 186. To so fotografije, na katerih so več kot tri osebe, za katere sklepava, da niso družina. Teh fotografij je 16,08 %.

Slika 11: Skupinska fotografija. (Koren, J., b. d.)

V zbirki je 84 fotografij, na katerih je eden ali več vojakov. K tej kategoriji sva štela tudi portrete vojakov. Teh fotografij je 7,26 %.

Slika 12: Portret vojaka. (Koren, J., b. d.)

Družinskih fotografij je 82. To so fotografije, po katerih sva sklepala, da so osebe na njih sorodniki. Teh fotografij je 7,9 %.

Slika 13: Družinska fotografija. (Koren, J., b. d.)

Na nekaterih portretih sta dve osebi, teh fotografij je 76, kar je 7 %.

Slika 14: Fotografija dveh oseb. (Koren, J., b. d.)

V zbirki so tudi slike dogodkov, ki sva jih razvrstila v posamezne kategorije: pogrebi (8), poroke (19), gledališke predstave (6), parade/športni dogodki (2) ter obhajila/birme (8). Dogodkov na treh fotografijah zaradi premalo očitnih podatkov nisva razvrstila v nobeno od kategorij.

Slika 15: Dogodek, pogreb. (Koren, J., b. d.)

Med fotografijami je 37 pokrajin in krajev. Osem krajev nisva prepoznala, obstajata pa dve fotografiji pohorskega doma, ena fotografija ljubljanskih Žal ter ena fotografija Makol. V to kategorijo sva štela tudi fotografije kmetij, ki jih je 8.

Slika 16: Kraj Makole. (Koren, J., b. d.)

Slika 17: Kmet. (Koren, J., b. d.)

Del zbirke sva kategorizirala pod zgradbe in stroje, kjer sva našla 11 fotografij. Sem sva prištela tudi cerkvene objekte in delavce na gradbišču.

Slika 18: Tiskarski stroj podjetja »Zittauer Maschinenfabrik«. (Koren, J., b. d.)

Našla sva tudi 30 fotografij otrokov in dojenčkov, kar predstavlja 3 % vseh fotografij.

V celotni zbirki dve fotografiji nista bili razpoznavni.

3.7 Intervju z Matejem Modrinjakom

1. Kje ste dobili te fotografije?
Te fotografije so bile v zbirki mojega očeta. To je bil en kup, ki ni bil definiran, in ko sem ga začel čistiti, sem odkril, da so fotografije. Oče je verjetno slike dobil v dar ali pa jih je odkupil.
2. Zakaj ni še nihče raziskal te zbirke?
Raziskovanje se je začelo s čiščenjem, kjer sem med vsem steklom našel uporabne fotografije, ki so čakale na vaju.
3. Kaj vam pomeni ta celotna zbirka?
Ta celotna zbirka je očetova dediščina ima za mene kot dediča neko sentimentalno vrednost. Ima tudi tehnično, muzejsko in arhivsko vrednost.

(M. Modrinjak, osebna komunikacija, 7. 3. 2020)

4 RAZPRAVA

Prvo hipotezo, s katero sva napovedala, da v zbirki Dragiše Modrinjaka obstaja gradivo, ki še ni bilo raziskano, sva potrdila. Našla sva kolekcijo fotografij, o katerih ni bilo nikjer še nič zapisano. Na ovitkih je pisalo samo ime Jože Koren. To, da sva bila prva, ki sva se podrobneje začela ukvarjati s to zbirko, se nama je zdelo zelo razburljivo.

Drugo hipotezo, s katero sva napovedala, da je fotografije posnel Jože Koren, sva morala zavreči, saj nisva našla zadovoljivega dokaza, da je jih je res posnel on. Obstaja možnost, da je fotografije samo zbiral.

Tretjo hipotezo, s katero sva napovedala, da večino fotografij predstavljajo portreti, sva potrdila. Od vseh 1157 prešteti fotografij je 679 portretov, kar je več kot polovica vseh fotografij.

5 ZAKLJUČEK

Ugotovljeno je bilo, da je verjetno neraziskani del zbirke Dragiše Modrinjaka fotografiral Jože Koren okoli leta 1930, ampak tega z gotovostjo ne moreva trditi. V zbirki je približno 950 fotografij, ki so shranjene v Fotografskem muzeju Modrinjak. Fotografije so bile večinoma posnete na Štajerskem v okolici Maribora, nekaj pa tudi v Ljubljani (Ljubljanske Žale) in morda v Srbiji. Nekaterih krajev nisva mogla prepoznati. Ugotovila sva, da ta zbirka še ni popisana v nobeni knjigi in sva prva, ki sva jo pričela raziskovati.

V nadaljnjem raziskovanju bi se lahko še bolj poglobila v raziskavo, predvsem bi želela ugotoviti, kdo so bili Jože Koren in ljudje na fotografijah. Zanima naju življenje Jožeta Korena, kdo je bil, s čim se je ukvarjal, ali je bil poklicni fotograf ipd.

6 LITERATURA

- Dry plate. (16. februar 2020). V *Wikipedija, prosta enciklopedija*. Pridobljeno od https://en.wikipedia.org/wiki/Dry_plate
- Ferlež, J., Modrinjak, D., Lešnik, S. (2003). *Mariborski fotografi 1848 – 1941*. Maribor: Pokrajinski arhiv.
- Fotografija. (28. april 2019). V *Wikipedija, prosta enciklopedija*. Pridobljeno od <https://sl.wikipedia.org/wiki/Fotografija>
- Fotografsko društvo Janeza Puharja Kranj. (b. d.). [Fotografija s spleta]. Pridobljeno 6. januar 2020 od <http://www.fotodrustvo-kranj.si/images-and-floats>
- Fotografsko društvo Janeza Puharja Kranj. (b. d.). *Janez Puhar, izumitelj fotografije na steklo*. Pridobljeno 6. januar od <http://www.fotodrustvo-kranj.si/images-and-floats>
- Fotoklub Maribor. (2018). Pridobljeno 28. februar 2020. od <https://www.fotoklub-maribor.com/about-us/>
- Globočnik, D. (2014). *Janez Puhar (1814 – 1864). Prvi slovenski fotograf in fotografski izumitelj*. Celje: Društvo Mohorjeva družba.
- GT22. (b. d.). *O nas : About us*. Pridobljeno 20. februar 2020 od <http://gt22.si/o-nas/>
- Modrinjak, M. (oktober, 2013). *Dragiša Modrinjak, mojster fotografije*. Pridobljeno 13. december 2019 od <https://www.youtube.com/watch?v=2DSaUHPrSXo>
- Pokrajinski muzej Maribor. (b. d.). [Fotografija s spleta]. Pridobljeno 28. februar 2020 od <https://museum-mb.si/zbirke/zbirka-fotografij/>
- RTV SLO, A. J. (2011). *Umrli je fotograf Dragiša Modrinjak* [Fotografija s spleta]. Pridobljeno 17. december 2019 od <https://www.rtvlo.si/kultura/drugo/umrl-je-fotograf-dragisa-modrinjak/269181>
- VIVA Leonardo Da Vinci 2019. (2019). [fotografija s spleta]. Pridobljeno 15. januar 2020 od <https://www.vivadavinci2019.fr/en/evenements/family-get-together-leonards-crafts/>